

Розділ VI

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.137.5

Бабенко Ольга Георгіївна,
аспірант
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4218-21>

НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ ДО НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПІДОЗРЮВАНОГО

У статті охарактеризовано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту. Досліджено недоліки застосування цього запобіжного заходу саме до неповнолітніх, які вчинили кримінальне правопорушення. У результаті проведеного дослідження надано пропозиції щодо внесення змін до статей Кримінального процесуального кодексу України стосовно розширення кола осіб, на яких покладається контроль за поведінкою неповнолітнього підозрюваного під час перебування під домашнім арештом. Запропоновано встановити конкретні випадки обрання цілодобового домашнього арешту стосовно неповнолітнього підозрюваного. Внесено пропозиції щодо збільшення обов'язків та обмежень, які необхідно застосовувати до осіб, стосовно яких обирається домашній арешт.

Ключові слова: запобіжний захід; неповнолітній підозрюваний; домашній арешт; кримінальне правопорушення; кримінальне провадження.

Постановка проблеми. Не заважаючи на те, що багатьма міжнародно-правовими актами надаються рекомендації стосовно належного застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх, які вчинили кримінальне правопорушення, національне законодавство у цій сфері є недосконалим. Трапляються випадки грубого порушення прав дитини, що в подальшому призведе не лише до звернень до Європейського суду з прав людини [1], а й до руйнування психіки неповнолітнього. Одним із таких порушень є обрання занадто суворого запобіжного заходу щодо неповнолітнього підозрюваного, наприклад, такого, як тримання під вартою. У подальшому цей запобіжний захід подовжується, та підлітки роками перебувають в умовах слідчих ізоляторів, що досить сильно порушує їхні права та впливає на психічне і фізичне здоров'я дитини. Із застосуванням альтернативних запобіжних заходів, в останні часи національні суди почали відмовлятися від подовження тримання під вартою, обираючи натомість запобіжний захід у вигляді домашнього арешту [2].

Питання обрання щодо неповнолітнього підозрюваного запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту є досить актуальним. Зазначений запобіжний захід – відносно новий для нашого законодавства, тому його застосування, особливо до такої вразливої категорії осіб, як неповнолітні, є не повністю задовільним, існують певні недоліки його ус-

На теперішній час судами не завжди призначаються обмеження та заборони, передбачені КПК України для осіб, щодо яких обирається запобіжний захід. Відсутня достатньо ефективна система контролю за поведінкою підозрюваного та дотриманням ним покладених судом обов'язків. Тому на теперішній час актуальним є визначення шляхів правильного застосування домашнього арешту та ефективний контроль за дотриманням умов зазначеного запобіжного заходу.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню домашнього арешту присвятили свої праці такі науковці, як А. В. Антонова, О. В. Давиденко, О. П. Кучинська, Є. І. Макаренко, О. І. Марочкін, Ю. Д. Москалюк, Ю. Г. Овчинников, О. В. Сівак та ін. Однак деякі проблемні питання обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту щодо неповнолітнього підозрюваного в національному кримінальному процесі залишаються не досліджені, зокрема не виявлені способи достатньо ефективного контролю над дотриманням обмежень та заборон підозрюваним. Також відкритим залишається питання дотримання прав неповнолітнього підозрюваного під час реалізації домашнього арешту.

Формування цілей. Мета статті полягає в дослідженні недоліків застосування домашнього арешту до неповнолітнього підозрюваного. Завданнями нашого дослідження є: 1) охарактеризувати запобіжний захід у вигляді домашнього арешту щодо неповнолітнього підозрюваного; 2) визначити недоліки, зокрема проблеми дотримання прав неповнолітнього підозрюваного під час застосування та реалізації домашнього арешту; 3) запропонувати доповнення до законодавства України для покращення гарантій прав неповнолітнього підозрюваного під час застосування та виконання домашнього арешту.

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на прагнення України до Європейських стандартів та підвищену увагу міжнародної спільноти до українського судочинства, впровадження «домашнього арешту» в національне законодавство є вкрай прогресивним. Водночас його головною перевагою є те, що завдяки цьому гуманному заходу процесуального примусу людині, яка оступилася, надається можливість переосмислити вчинене нею, і виключити її остаточне поглинання кримінальним середовищем. Практика свідчить, що «домашній арешт» є своєрідним шансом виправитися для людей, які вперше порушили закон, захистом неповнолітніх засуджених від впливу кримінального середовища, полегшенням долі ув'язнених жінок та інвалідів [3, с. 239].

Для неповнолітніх, які потрапили у сферу кримінального судочинства, досить важливим є відокремлення від кримінального «елемента», адже перебільшення в обмеженні прав неповнолітнього підозрюваного в майбутньому може порушити ще не достатньо сформовану дитячу психіку. Тому метою будь якого запобіжного заходу щодо осіб, які не досягли 18-річного віку, має бути адекватність обраних обмежень і заборон та не перебільшена необхідність ізоляції від суспільства.

Однак у плані обмеження прав під час домашнього арешту, цей запобіжний захід ставлять майже на один щабель із триманням під вартою тому, що його застосування суттєво порушує основні права людини.

У цьому аспекті О. І. Марочкін зазначає, що застосування домашнього арешту передбачає доволі відчутне втручання у приватне життя особи шляхом покладання на неї за рішенням суду заборон та обмежень. На цих підставах за оцінками Європейського суду з прав людини домашній арешт розглядається в тій самій площині, що й тримання особи під вартою, оскільки він пов'язаний із позбавленням свободи, виходячи з розуміння положень Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод [4, с. 146].

О. П. Кучинська вважає, що за своїм характером, обсягом обмежень домашній арешт є, певною мірою, рівнозначним до обмеження волі. Він є другим за суворістю запобіжним заходом – після тримання під вартою. Отже, час, який особа провела під домашнім арештом у випадку її засудження до позбавлення волі, повинен зараховуватися у строк тримання під вартою [5, с. 18].

А. В. Антонова наголошує, що даний запобіжний захід, безумовно, обмежує права особистості, однак є більш «м'яким», порівняно із запобіжним заходом тримання під вартою. Цей запобіжний захід за правильного його застосування та своєчасного контролю за дотриманням умов домашнього арешту може виступати альтернативою тримання під вартою, забезпечивши водночас належну поведінку підозрюваного, обвинуваченого, без його поміщення у «кримінальне середовище» слідчих ізоляторів [6, с. 101].

З позицією зазначених вище авторів, у частині того, що домашній арешт є рівнозначним до обмеження волі, ми згодні, оскільки неповнолітні перебувають у такому віці, коли їм необхідний повноцінний розвиток, домашнє спілкування, пізнання чогось нового, а певні рамки, покладені на дитину запобіжним заходом, можуть обмежити її в цьому. На наш погляд, неповнолітньому, якому обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, заборона цілодобово залишати житло [7; 8], є такою, що порушує його звичайний уклад життя, право на освіту, навчання тощо. З іншого боку, перебування під домашнім арештом відбувається в «рідних стінах», у звичних для дитини побутових умовах та оточенні, тому вважаємо за необхідне вдосконалити національне законодавство в частині застосування саме цілодобового домашнього арешту щодо неповнолітнього.

Цікавою є пропозиція О. П. Кучинської стосовно того, що домашній арешт повинен зараховуватися у строк тримання під вартою. З одного боку, така норма забезпечила б неповнолітнього підозрюваного додатковими гарантіями захисту. Однак, з іншого боку, це видається досить не справедливим щодо неповнолітніх, які перебувають в умовах СІЗО, тому що умови перебування під час запобіжного заходу полярно різні. Вважаємо, таке можливе виключно у випадку обрання домашнього арешту із заборonoю цілодобово покидати зазначене в ухвалі житло.

Як було зазначено вище, підозрюваний (незалежно від того, дорослий чи неповнолітній) відбуває домашній арешт у звичних для свого життя та побуту умовах, на відміну від осіб, які перебувають під вартою у слідчому ізоляторі. Особи, які перебувають в умовах СІЗО, не мають нормальних умов, дотримуються специфічного режиму дня, перебувають в одній камері з особами, які раніше вчиняли різноманітні злочини, які мають широкий спектр захворювань та перебувають під цілодобовим наглядом співробітників ізолятору (які, зазвичай, знаходяться у форменому одязі, носять службову зброю та спецзасоби), що є психологічно важким випробуванням для людини будь-якого віку.

З погляду на викладене, вважаємо, що домашній арешт не варто порівнювати та прирівнювати до тримання під вартою.

Ми переконані, що запобіжний захід у вигляді домашнього арешту стосовно неповнолітнього має дві «сторони медалі». З одного боку, підліток перебуває в «домашніх стінах», а з іншого боку, при покладанні на нього реальних та відчутних заборон обмежуються його права та свободи.

Ю. В. Гошовська посилається на В. Г. Крайнюка, який досить вдало зазначає, що неповнолітні особи, які виховуються у благополучних сім'ях, у вечірній час і так перебувають вдома під контролем батьків. Тому обмеження в часі, які можуть бути вказані в ухвалі про обрання запобіжного заходу, неповнолітній і не відчуває, а значить, не повною мірою усвідомлює застосування до нього вказаного запобіжного заходу, який покладає на нього процесуальні обов'язки [9, с. 145].

Виключно індивідуально підібрані до кожного неповнолітнього підозрюваного заборони та обмеження, передбачені будь-яким запобіжним заходом, будуть відігравати виховну та профілактичну роль, що в подальшому направить поведінку та світогляд підлітка на правильний шлях, а також послугує його розкаянню та виправленню.

Погоджуємося з думкою О. В. Сівак про те, що кожен із запобіжних заходів, які передбачені кримінальним процесуальним законом, певним чином корегує поведінку неповнолітнього підозрюваного. Лише правильне їх застосування впливає на волю, свідомість та емоції неповнолітнього, допомагає йому критично оцінювати свої дії, у зв'язку з якими

стосовно нього було обрано той чи інший запобіжний захід, викликає у нього неприємні відчуття та переживання, і тим самим стимулює необхідність у зміні своєї неправомірної поведінки [10, с. 149].

Досліджуваний нами запобіжний захід має бути більш контрольованим, адже виключно часове обмеження під час домашнього арешту не дасть очікуваного результату у питанні дотримання належної поведінки неповнолітнім підозрюваним та розуміння вчиненого діяння. Навіть носіння електронного браслету не матиме належного та очікуваного результату без покладення на неповнолітнього підозрюваного додаткових умов виконання домашнього арешту.

Щодо цього Є. І. Макаренко зазначив, що на етапі започаткування «домашнього арешту» не можна обмежуватися лише електронною системою спостереження. З метою контролю за поведінкою підозрюваного (обвинуваченого), який перебуває під домашнім арештом, за ним треба наглядати не лише застосовуючи електронні браслети, а й за допомогою інших традиційних заходів, передбачених ч. 5 ст. 181 КПК України, а саме: раптових візитів правоохоронців до місця перебування арештованого й вимог надати усні чи письмові пояснення з питань, пов'язаних із порушенням покладених на нього зобов'язань; періодичних перевірок у телефонному режимі тощо [3, с. 238].

Окрім запропонованих варіантів контролю неповнолітнього, який перебуває під домашнім арештом, вважаємо, вдалим буде залучення адміністрації школи, представників органів опіки та піклування, співробітників відділу ювенальної превенції, на яких потрібно покласти обов'язок контролювати прибуття та вибуття дитини до/з навчального закладу.

Така новела дасть змогу контролювати та дисциплінувати неповнолітнього та матиме профілактичний ефект.

Оскільки законом передбачено застосування цілодобового домашнього арешту, постає питання: чи буде досягнута мета, поставлена цим запобіжним заходом, який обрано щодо дитини, яка вчинила злочин?

Здавалося б, що обираючи стосовно неповнолітнього цілодобовий домашній арешт та ізолюючи його від зовнішнього світу, підозрюваний мав би зрозуміти, що за вчинене ним діяння він достатньо жорстко обмежений у своїх правах та діях. Однак стосовно неповнолітніх не часто обирається цілодобовий домашній арешт [11], адже зазвичай діти у віці до 18 років відвідують навчальний заклад, а тому у них виникне необхідність відлучатися з місця відбування домашнього арешту.

Так, слідчим суддею Галицького районного суду м. Львова за клопотанням захисника неповнолітнього підозрюваного ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, було змінено запобіжний захід з цілодобового домашнього арешту на домашній арешт у нічний час доби із заборonoю залишати квартиру АДРЕСА_2 з 18:30 години до 07:30 години, на строк до 31 жовтня 2018 року. Окрім цього, слідчим суддею на неповнолітнього було накладено ряд обов'язків та обмежень (прибувати до слідчого, прокурора та суду за їх викликами; утримуватись від спілкування з потерпілими та свідками у даному кримінальному провадженні; здати на зберігання у відповідні органи державної влади свій паспорт (паспорти), інші документи, що дають право на виїзд з України та в'їзд в Україну; носити електронний засіб контролю) [12].

Своє рішення слідчий суддя Галицького районного суду м. Львова мотивував тим, що неповнолітній підозрюваний характеризується з позитивної сторони, та надав докази, у яких зазначено, що він є учнем 11-а класу ліцею ім. І. Пулюя. З 03.09.2018 року повинен відвідувати навчальний процес в ліцеї з 08.30 год. до 15.25 год. з метою отримання повної середньої освіти [12].

У випадках обрання цілодобового домашнього арешту щодо неповнолітнього, який здобуває освіту та відповідно не може відвідувати навчальний заклад, необхідно запропонувати норму, яка б могла забезпечити дитину елементарними знаннями. Таким чином,

дитина буде забезпечена додатковими гарантіями на здобуття освіти, зможе розвиватися, спілкуватися та розуміти всі негативні наслідки вчиненого нею діяння.

Ще одну цікаву проблему виділила Ю. В. Гошовська. Вона зазначає, що оскільки участь законного представника у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх є обов'язковою, залишається невирішеним питання про те, яка саме роль законного представника під час виконання неповнолітнім покладених на нього процесуальних обов'язків під час застосування вказаного запобіжного заходу [9, с. 145]. Зауваження Ю. В. Гошовської є досить доречним та актуальним, тому що покладаючи процесуальні обов'язки та обмеження під час застосування домашнього арешту виключно на неповнолітнього підозрюваного, без активної участі дорослого, вони можуть бути не виконані в тому обсязі, як того вимагає процесуальний закон.

На законного представника, дитина якого вчинила кримінальне правопорушення та в подальшому опинилася під домашнім арештом, необхідно покласти суворі обов'язки щодо контролю за дитиною. Необхідно зобов'язати законного представника проводити бесіди з дитиною, контролювати дитину під час перебування за місцем мешкання, моніторити та контролювати спілкування дитини по мобільному телефону та в Інтернеті, звернути увагу на коло її спілкування та допомогти дитині намагатися уникати факторів, які сприяють вчиненню неправомірної поведінки, а в подальшому – скоєнню нових злочинів. Ми розуміємо, що більшість батьків чи законних представників тих дітей, які вчинили кримінальне правопорушення та щодо яких обрано запобіжний захід, мають постійне місце роботи та не в змозі в денний час повноцінно контролювати дитину. Вважаємо, що дитину варто контролювати в телефонному режимі, аж до того, що зобов'язати підлітка в обумовлений час телефонувати батькам, співробітникам поліції та звітувати щодо свого місцеперебування.

Висновки. Підсумовуючи, слід відзначити, що домашній арешт є альтернативою тримання неповнолітнього під вартою. За умови наповнення цього запобіжного заходу контролем з боку дорослих, його ефективність повинна збільшитися. Посилений контроль підлітка та розуміння ним необхідності перебування під домашнім арештом забезпечать йому гідне майбутнє, правильну поведінку в соціумі та відстороненість від кримінального спілкування.

До недоліків обрання щодо неповнолітнього підозрюваного запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту можна віднести такі:

- не врегульоване питання ефективного нагляду за дотриманням неповнолітнім обмежень та заборон, покладених під час обрання домашнього арешту;
- КПК України не містить обмежень та заборон, які б включали контроль і виховання під час запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

Пропонуємо внести зміни в національне законодавство, а саме: доповнити статтю 181 КПК України частиною 8, у наступній редакції:

«Вирішуючи питання обрання до неповнолітнього зазначеного запобіжного заходу, слідчий суддя, суд, за вчинення неповнолітнім тяжкого та особливо тяжкого злочину, як крайній захід можуть обрати цілодобовий домашній арешт з обов'язковим накладенням обмежень та заборон, передбачених ст. 194 КПК України.

В ухвалі суду про обрання домашнього арешту щодо неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого зазначається, на кого саме покладається обов'язок з контролю за дотриманням умов, обмежень та заборон, накладених обраним запобіжним заходом, та наглядом за поведінкою неповнолітнього. Такими особами можуть бути співробітники відділу ювенальної превенції, органів опіки та піклування, батьки, законні представники та адміністрація навчального закладу, де навчається підліток».

До ч. 1 ст. 194 КПК України пропонується додати п. 4 такого змісту:

«4) наявність можливості ефективного контролю під час виконання обов'язків, покладених ч. 5 цієї статті».

Пропонується також внести доповнення до ч. 5 ст. 194 КПК України в такій редакції:

«При обранні запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту слідчим суддею, судом на неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) можуть покладатися наступні додаткові обов'язки, обмеження та заборони:

– у разі обрання щодо неповнолітнього домашнього арешту, із заборонаю цілодобово покидати житло, двічі на тиждень з ним, за місцем відбування домашнього арешту, проводити навчальні заходи, згідно з навчальним планом (у разі технічного забезпечення можливе онлайн-навчання).

– зобов'язати неповнолітнього відвідувати заняття з психологом;

– зобов'язати неповнолітнього в установлений час здійснювати контрольні дзвінки до поліції;

– обмежити неповнолітнього в користуванні мережею Інтернет». Контроль за здійсненням даного обмеження покласти на батьків (законних представників) або осіб, з якими проживає неповнолітній;

– на співробітників відділу ювенальної превенції та інших служб у справах дітей може покладатися обов'язок відвідувати неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) за місцем відбування домашнього арешту, з метою проведення профілактичних бесід та вивчення національного законодавства, своїх прав та обов'язків;

– на класного керівника чи інших вчителів, керівників гуртків та тренерів спортивних секцій покладається обов'язок посилювати нагляд за неповнолітнім підозрюваним, обвинуваченим під час перебування у навчальному закладі та дозвільних гуртках».

Перспективними напрямки розглянутої тематики можуть стати:

– дослідження доцільності застосування домашнього арешту щодо неповнолітнього підозрюваного, який виховується в дитячій установі;

– визначення суб'єкта та способу ефективного виконання обмежень у вигляді заборони користуватися мобільним телефоном та мережею Інтернет, які можуть покладатися на неповнолітнього підозрюваного під час домашнього арешту.

Список використаних джерел

1. Рішення у справі «Свершов проти України» від 27.11.2008 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_428.
2. Ухвала слідчого судді Южноукраїнського міського суду Миколаївського суду від 19.02.2018. Справа № 486/883/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72306023>.
3. Макаренко Є. І. Домашній арешт: поняття, мета, підстави і порядок застосування. Право і суспільство. № 1/2004. С. 234–240. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_1_45.
4. Марочкін О. І. Домашній арешт: Практика Європейського суду з прав людини та українські реалії. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. Випуск 1. Том 2. С. 146–151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2017_1%282%29_37.
5. Кучинська О. П. Домашній арешт як запобіжний захід в кримінально-процесуальному законодавстві. Адвокат. Наука і Практика. 2010. № 7 (118). С. 17–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/adv_2010_7_2.
6. Антонова А. В. Домашній арешт – альтернатива заключенню под стражу для неосвіщених підозреваемых и обвиняемых. Вестник Краснодарского университета МВД России. № 1/2009. С. 101–103. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/domashniy-arrest-alternativa-zaklyucheniya-pod-strazhu-dlya-nesovershennoletnih-podozrevaemyh-i-obvinyayemyh>.
7. Ухвала слідчого судді Городоцького районного суду Львівської області від 23.06.2015. Справа № 441/888/15-к. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/48849515>.
8. Ухвала слідчого судді Галицького районного суду м. Львова від 14.05.2014 р. Справа № 461/10117/13-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/49562824>.
9. Гошовська Ю. В. Застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. № 17(2)/2015. С. 143–146. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc17/part_2/39.pdf.

10. Сівак О. В. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх: дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ, 2016. 256 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/disert/2016/12/sivak_dis/index.html.

11. Ухвала слідчого судді Городоцького районного суду Львівської області від 23.06.2015 р. Справа 441/888/15-к. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/48849515> обрали цілодобовий.

12. Ухвала слідчого судді Галицького районного суду м. Львова від 31.08.2018 р. Справа №461/4876/18. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/76218159>.

Бабенко Ольга Георгиевна,
аспірант
(Донецкий юридический институт, г. Кривой Рог)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4218-21>

НЕДОСТАТКИ ПРИМЕНЕНИЯ ДОМАШНЕГО АРЕСТА К НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНЕМУ ПОДОЗРЕВАЕМОМУ

В статье охарактеризовано меру пресечения в виде домашнего ареста. Исследовано недостатки применения данной меры пресечения именно к несовершеннолетним, которые совершили уголовное правонарушение. В результате проведенного исследования было предложено внести изменения в статьи Уголовного процессуального кодекса Украины по поводу расширения круга лиц, на которых возлагается контроль над поведением несовершеннолетнего подозреваемого, во время нахождения под домашним арестом. Предложено установить конкретные случаи избрания круглосуточного домашнего ареста в отношении несовершеннолетнего подозреваемого. Внесено предложения по увеличению обязанностей и ограничений, которые необходимо применить к лицам, в отношении которых избирается домашний арест.

Ключевые слова: мера пресечения; несовершеннолетний подозреваемый; домашний арест; уголовное правонарушение; уголовное производство.

Babenko Olga Georgiivna,
aspyrant
(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4218-21>

DISADVANTAGES OF THE APPLICATION OF THE HOUSE ARREST TO UNDERAGE SUSPECT

The article characterizes preventive measure in the form of house arrest. The disadvantages of this preventive measure specifically to underage who have committed a criminal offense are investigated. These disadvantages are the lack of effective control over the implementation of restrictions and duties imposed as a result of the election of this preventive measure, as well as the absence of restrictions and prohibitions that contain control and education during house arrest.

During the survey of house arrest, an analysis of the court decisions of the national courts was conducted, in which the indicated preventive measure was elected to the juvenile suspects. In the article it is given an example when the around-the-clock house arrest for underage was changed to house arrest, with the prohibition to leave home at the scheduled time, due to the need for the child to attend school. The articles of scientists who previously investigated the preventive measure in the form of house arrest were studied and analyzed. However, not all problematic issues were investigated. The question of observance of the rights of an underage suspect during the implementation of a house arrest remains open. As a result of the investigation, it was proposed to amend the articles of the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding the expansion of the circle of persons responsible for monitoring the behavior of an underage suspect, while under house arrest. Such persons can be - juvenile police officers, parents, other relatives, representatives of an institution where an underage studies. It is proposed to establish specific cases of the election of round-the-clock house arrest in regard to an underage suspect, such as: the commission of a serious and especially serious crime. A proposal to national legislation has been made in order to increase the duties and restrictions that may be applied to persons in regard to whom house arrest is being elected. The research options of perspective areas of the considered topics are proposed, namely, the application of house arrest to an underage, which is contained in a special educational institution. In addition, it was proposed to establish a person and determine ways to effectively enforce the restrictions connected with the prohibition of using the Internet during the application of house arrest to an underage.

Key words: preventive measure; underage suspect; house arrest; criminal offense; criminal proceedings.

Надійшла до редколегії 27.11.2018